

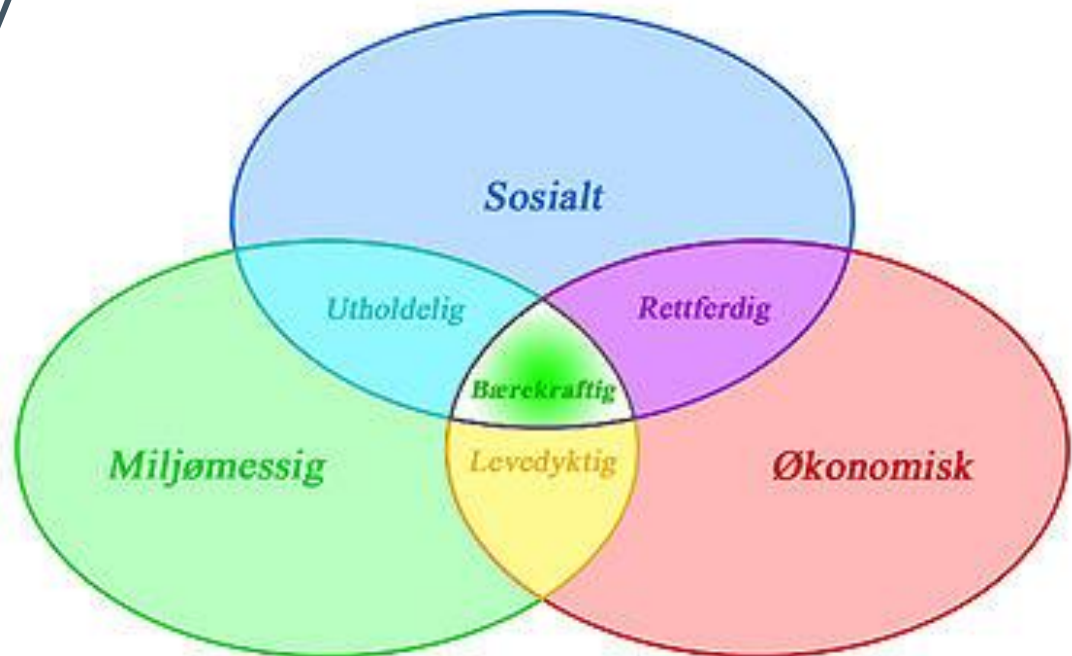

*Bærekraft- og grønn omstilling.
- behov for helhetlige løsninger*

v/ Signe Nybø, Forskningsssjef NINA

Bærekraftig utvikling

er en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov

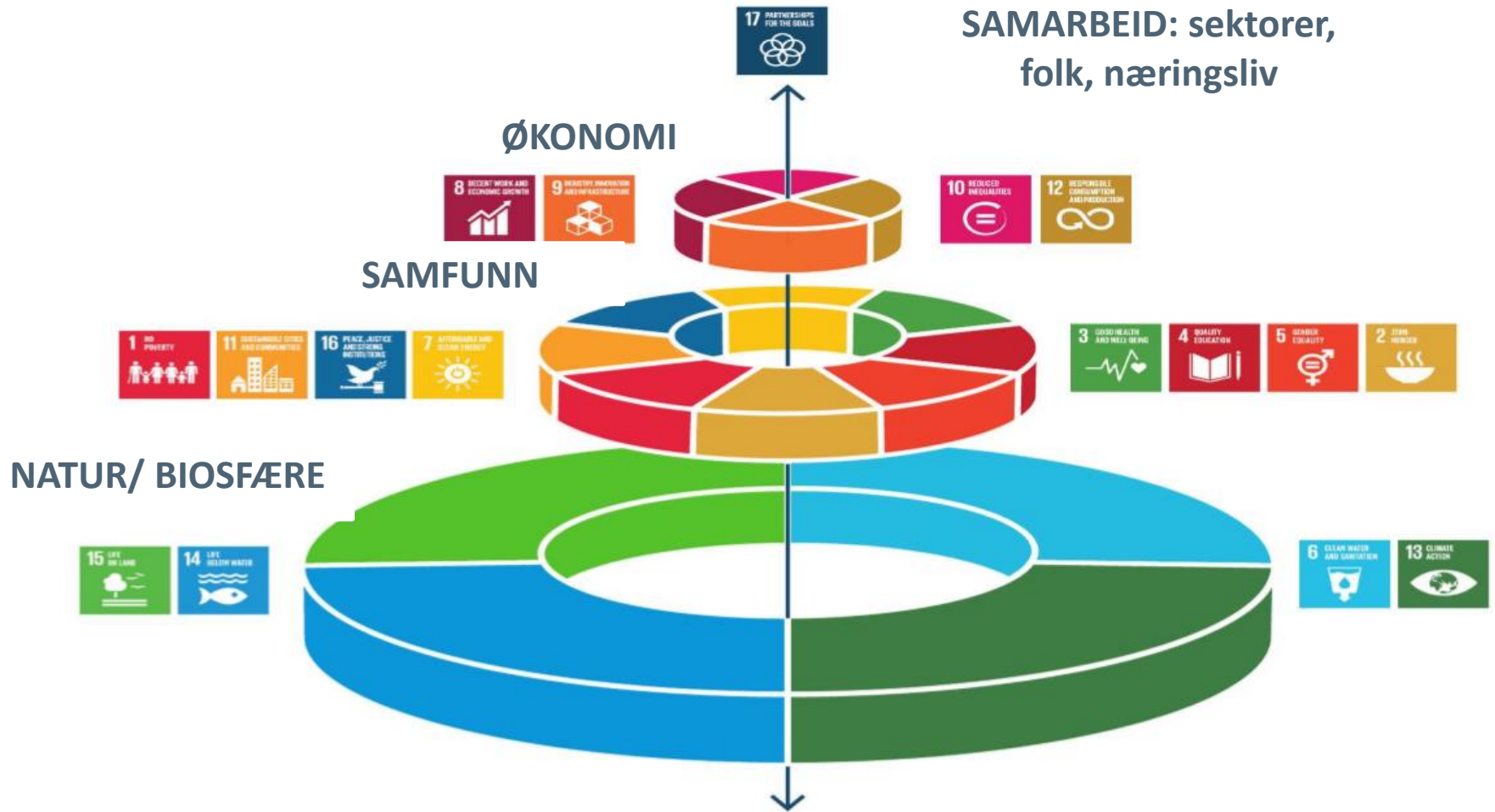

FNs bærekraftsmål

Tiltak for å oppfylle ett mål, må ikke redusere mulighetene for å nå andre mål

**SAMARBEID: sektorer,
folk, næringsliv**

Verden står overfor store utfordringer

- Klimapanelet
- Menneskene bruker 70% av isfritt landareal på verdensbasis. Klimautslipp, tap av økosystemer
- 23 % av menneskeskapte klimautslipp kommer fra jordbruk, skogbruk og annen arealbruk
- Bærekraftig bruk av arealer er en forutsetning for å nå klimamålet om å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 °C

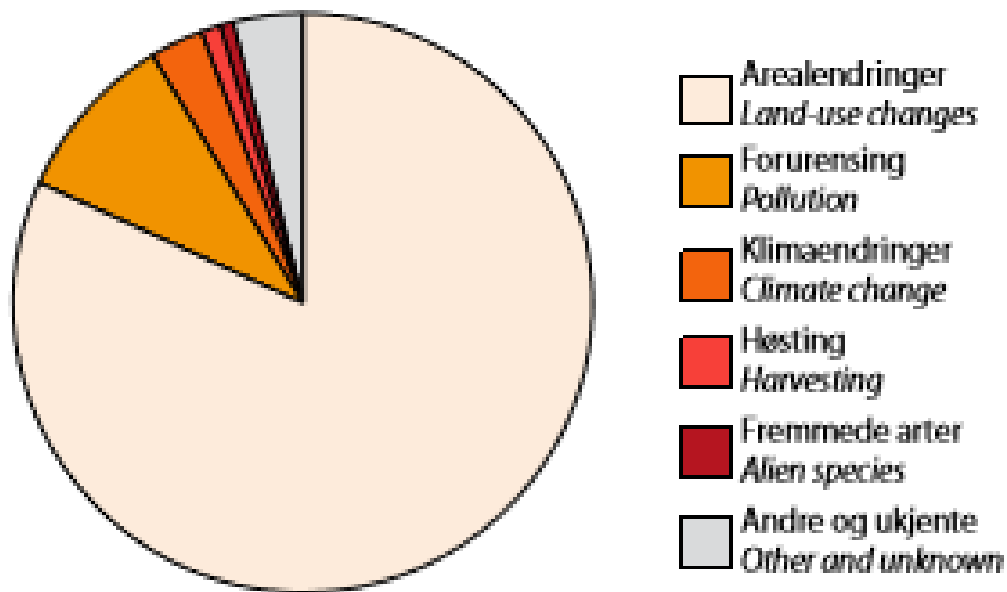
Verden står overfor store utfordringer

- Naturpanelet
 - En million (av 8) arter er truet av utryddelse.
 - Arealendringer viktigste årsak til tap
 - Tapet av naturmangfold er en like stor trussel mot verden som klimaendringer
 - Gjennomgripende samfunnsendringer må til for å nå FNs bærekraftsmål
- Klimapanelet
 - Menneskene bruker 70% av isfritt landareal på verdensbasis. Klimautslipp, tap av økosystemer
 - 23 % av menneskeskapte klimautslipp kommer fra jordbruk, skogbruk og annen arealbruk
 - Bærekraftig bruk av arealer er en forutsetning for å nå klimamålet om å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 °C

Hva truer naturmangfold i Norge?

Rødliste for arter 2010

Rødliste for arter 2015

- Liten endring i hva som er de viktigste årsak til trusler (**9 av 10 arter er påvirket av arealendringer**)
- Noe økt betydning av klimaendringer og fremmede arter, men andel av arter som trues av disse faktorene er lav

Naturindeks 2014

- På land
 - Arealendringer
- I havet
 - Klima
 - Beskatning

Status bærekraftig utvikling i Norge

- Nasjonalt rapporteres status i **nasjonalbudsjettet**. Finansdepartementet
 - ▶ 2008-2012 ble status for bærekraftindikatorer rapportert
 - ▶ Fra 2015 utgår omtalen av bærekraft
 - ▶ Fra 2017 omtalen av bærekraft kom inn igjen med tekstlig beskrivelser. Indikatorer inngår ikke- så hva er de faktiske trendene for bærekraft i Norge?
- Indikatorer for bærekraftig utvikling. Statistisk sentralbyrå
 - ▶ 2012 siste oppdatering av bærekraftsindikatorerne
 - ▶ 2014 siste nettsak om forskning på bærekraftig utvikling

NOU-2013:10

- NOU-en fokuserer på naturens bidrag til økonomi og menneskets helse og velferd og synliggjør behovet for å ta miljøhensyn
- Å ivareta naturgoder er en forutsetning for bærekraftig utvikling

NOU

Norges offentlige utredninger 2013:10

Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester

NOU-2013: Nasjonalregnskap og miljøregnskap

- **Ødeleggelse og forringelse av natur inngår ikke i dagens regnskapssystemer**
 - ▶ Ødeleggelse kan gi høyere Brutto Nasjonal Produkt (BNP)
 - ▶ Ingen minusposter for forringelse av natur eller redusert kvalitet på naturgoder/ økosystemtjenester
 - ▶ Kan føre til overforbruk -knapphet på naturkapital ikke synlig, og det tas dermed ikke hensyn til dette.
- **Flere positive bidrag fra naturen inkluderes ikke**
 - ▶ Varer og tjenester fra økosystemer som bidrar til velferd, økonomi, helse og sikkerhet
 - ▶ Verdier som skapes ved velfungerende økosystemer
 - ▶ Fellesgoder- ren luft reint vann inngår ikke
- **Foreslår å utvikle overordnede indikatorer for overordnet politikk**

Etablering av mer fornybar kraft i Norge- et klimatiltak (fram til 2022)

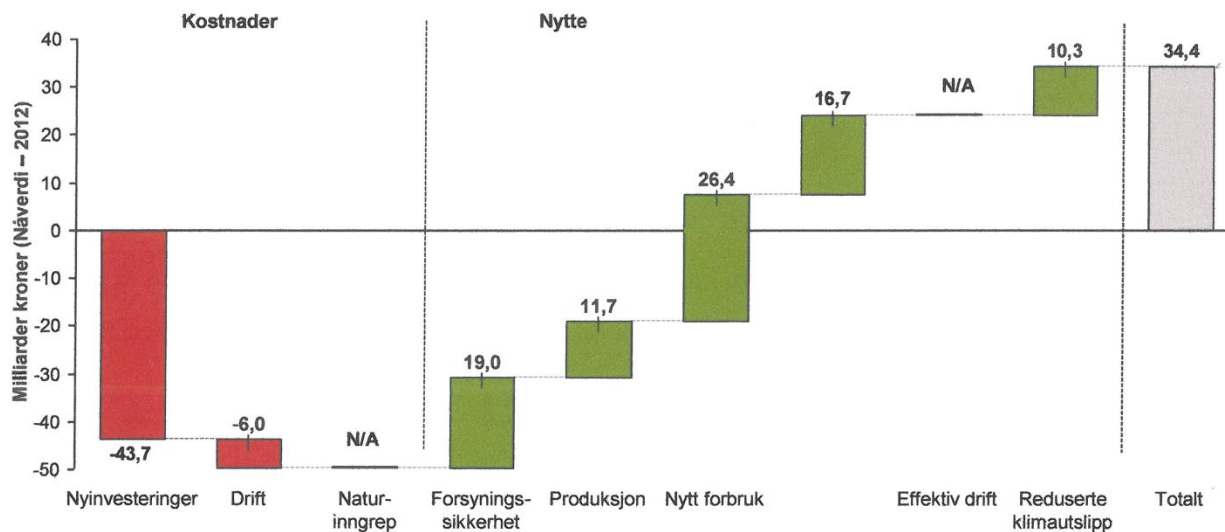
Oppgradering og fornying av linjenettet: 130 milliarder

Oppgradering og etablering av kraftproduksjon ca 180 milliarder

Thema Consulting Group (Februar, 2013)

Figur 4: Nytteeffekter av nyinvesteringer

Kilde: THEMA Consulting Group

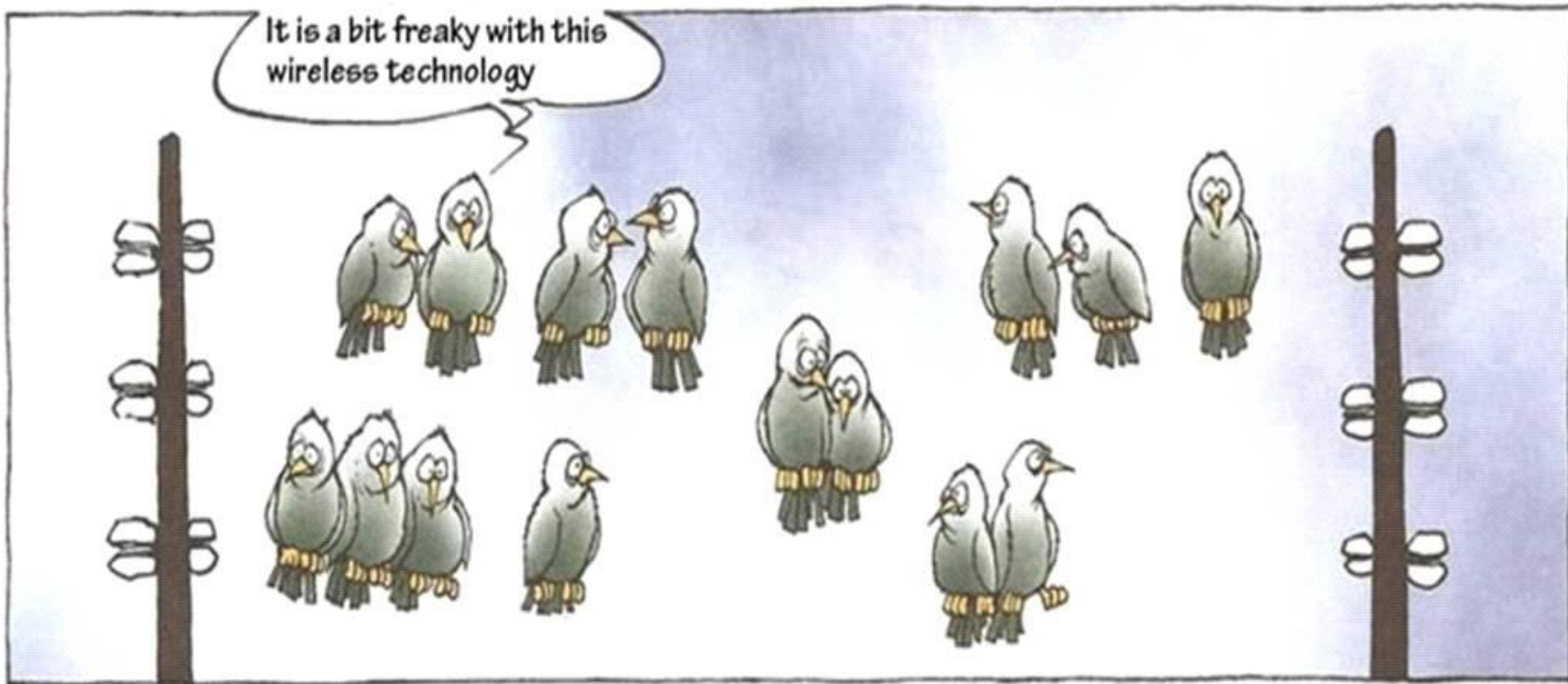
Grønn omstilling-hva er det?

- **En omfattende grønn omlegging og nytenkning må til for at vi skal klare å løse klima- og miljøutfordringene vi står overfor.** Den grønne omstillingen vil handle om mye mer enn bare å begrense global oppvarming og andre negative miljøeffekter. Vi må finne **nye økonomiske og teknologiske muligheter** som gir en mer bærekraftig samfunnsutvikling, nye måter å forvalte naturressursene på, og vi må organisere byer og lokalsamfunn på bedre måter. **Tankemåter og adferdsmønster må endres.** Grønn omstilling kan være en positiv og mobiliserende kraft for samfunnsmessig endring og nye former for verdiskaping. Men den innebærer viktige veivalg og prioriteringer. Grete Moe Rusten, Håvard Hårstad 2018 Bok om grønn omstilling
- Den fjerde industrielle revolusjonen vil endre Norge. Vi må satse på kunnskap og høy teknologisk kompetanse for å lykkes i den grønne omstillingen statsminister Erna Solberg og klima- og miljøminister Vidar Helgesen (21. april 2016)

Utfordringer framover; Bærekraftig utvikling og grønn omstilling

- Helhetlige løsninger: Tiltak for å oppfylle ett bærekraftsmål, må ikke redusere mulighetene for å nå andre mål
- Fornybar energi – en del av løsningen på bærekraftsmålene for å reduere klimaendringene og ren energi til alle
- Fornybar energi - – minst mulig negative effekter av fornybar energi på liv på land og liv under vann.
- Fornybar energi – rettferdig foredling av godene. Hvem vinner og hvem taper? Hva er naturverdier –sosiale verdier?
- Fornybar energi- helhetlige løsninger kan gi industriell utvikling- innovasjon og infrastruktur og konkurransefortrinn

Apropo grønn omstilling

COPYRIGHT : MORTEN INGEMANN

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger